

Kvæg, Planter

Værktøjer til styring af afgræsning

Bag en vellykket afgræsning ligger en grundig planlægning, styring og opfølgning af forløbet.

Viden om Opdateret 08. april 2024

Planlægning, styring og opfølgning er meget vigtigt for få succes med afgræsning. Med en god planlægning, styring og opfølgning kan du opnå:

- At køerne, selv henter op mod halvdelen af foderbehovet i afgræsningsperioden fra græsmarken
- At afgræsning ikke behøver at koste mælk, også selv om køerne har en høj mælkeydelse
- At der er 500-1.000 kr. ekstra i indtjening pr. ko, da en god planlægning og styring af afgræsningen kan medføre, at der kan spares penge på indkøb af foder

På denne side finder du en kort omtale af og links til værktøjer til planlægning, styring og opfølgning af afgræsningen samt en kort omtale af økologireglerne for afgræsning.

Estimering af græsoptag ved afgræsning

Når man ønsker at beregne græsoptag fra afgræsning, anbefales det, at man anvender en fastsat energiudnyttelse på 96 % for både stor race og jersey. Den lavere energiudnyttelse skyldes, at energibehovet til vedligehold ved afgræsning er større end NorFors nuværende estimering. Læs mere om estimering af græsoptag ved afgræsning.

Læs også: [Estimering af græsoptag ved afgræsning](#)

Afgræsningsplan: Overblik over afgræsning

Afgræsningsplan er et regneark, som benyttes i planlægningsfasen til afgræsning. Den giver på én sides udskrift et overblik over, hvor meget græs, der er til rådighed i afgræsnings sæsonen. Udskriften giver mulighed for at dokumentere grovfoderprocent, græsprocent og antal hektar pr. ko i de fire perioder, som sæsonen er inddelt i.

I de gule felter skal der indtastes bedriftsoplysninger, så afgræsningen kan beregnes. Der er hjælpetekst på de felter med rød trekant i hjørnet. Foderniveauet er gennemsnittet for besætningen og beregnes ud fra køernes ydelse og race. Græsmarkskurverne er hentet fra

Landbrug i Kvæghold. Udbytte i sædskiftegræsmarkerne bestemmes af jordbundstype og mulighed for vanding. Udbytte kan

overskrives med bedriftens egne værdier. Udbindings- og indbindingsdatoerne kan ændres, hvilket vil ændre på de fire perioder i skemaet.

[Hent afgræsningsplan for afgræsning](#)

Styringskema for græsmarker

Styringskema for græsmarker anvendes til detailplanlægning på mark- og foldniveau af afgræsningen hen over året. Skemaet er i A2 størrelse (42,0 x 59,4 cm) og kan hænges op på væggen i kontoret eller i stalden, så alle relevante personer på gården til enhver tid ved, hvad der skal foregå nu og i de kommende dage/uger.

Afgræsningsprognose

Afgræsningsprognosen giver et overblik over den forventede græsvækst og foderværdi for kommende uge på baggrund af lokale klimadata. Væksten vises som FEN pr. hektar pr. dag, og græssets foderværdi som MJ NEL pr. kg tørstof, proteinindhold og sukkerindhold.

Afgræsningsprognosen er implementeret i [CropManager](#), så prognosen justeres i forhold til markens vandbalance. Du kan også bruge prognoserne herunder som ikke korrigerer for vandbalancen. Plot selv ind, hvor du bor, så den passer til dit område.

Afgræsningsprognosen er dermed et værdifuldt redskab til at hjælpe dig gennem afgræsningssæsonen.

Vær dog opmærksom på at prognosen er baseret på afgræsningssystemet reguleret storfold, hvor græshøjden er 7-10 cm. Praktiserer du rotations- eller foldafgræsning med væsentligt større græsudbud, skal estimaterne for råprotein, sukker og NEL20 korrigeres ned, men de relative ændringer for kommende periode er retvisende.

[Gå til afgræsningsprognosen for økologisk drift](#)

[Gå til afgræsningsprognosen for konventionel drift](#)

Plademåler: Måling af græsvækst

Hvis man ønsker en daglig eller ugentlig registrering af græsudbuddet på ens marker, kan en plademåler være et godt værktøj. Efter at have målt græshøjden på ens marker, giver plademåleren en ide om hvad græsudbuddet er på den enkelte mark udtrykt i kg TS pr. ha. Herefter kan man lave en plan hvilke marker den skal afgræsses hvornår og om der evt. skal tages marker fra til slæt, hvis græs-væksten er høj. Dette kan være med til at sikre det maksimale græsoptag og græsvækst.

AfgræsningsMaster: Et regneark til opfølgning

AfgræsningsMaster er et regneark, som anvendes til løbende opfølgningen af afgræsningens forløb. Når opfølgningen laves sammen med en foderkontrol 6 – 8 gange i løbet af græsningssæsonen, får man et godt overblik over køernes græsoptagelse, græsmarkens udbytte og det opnåede restbeløb (mælk minus foder). Den giver en værdifuld evaluering af, hvor godt afgræsningen er lykkedes, og hvad der med fordel kan ændres til næste år. Se vejledning til Afgræsningsmaster

Kort om reglerne for afgræsning

Økologisk kvæg skal fra den 15. april til den 1. november have adgang til afgræsning, når vejrforhold, jordbundens tilstand og hensynet til dyrene tillader det. Tages enkelttyr på stald i korte perioder skal det noteres i logbogen. Når kvæget er på afgræsningsarealerne, skal de have mulighed for at søge læ og skygge. Det kan f.eks. være under træer, levende hegn, tag eller i stald.

Kvæget skal have mest mulig adgang til afgræsningsarealet i løbet af dagen og have mulighed for at æde frisk græs. Arealkravet er minimum 0,1 hektar per ko i første halvdel af græssæsonen og minimum 0,2 hektar per ko i den anden halvdel.

Kvæg

Tema: Grovfoder til kvæg

Med temaet Grovfoder får du overblik og viden til at producere godt grovfoder til den rigtige pris, hvad enten det drejer sig om græsensilage, helsæd af korn og majs eller om halm og hø.

Publiceret: 01. maj 2017

Opdateret: 08. april 2024

Vil du vide mere?

Torben Spanggaard Frandsen

Landskonsulent, Grovfoder

SEGES Innovation P/S

tsf@seges.dk

+45 2333 9789

Martin Øvli Kristensen

Specialkonsulent

SEGES Innovation P/S

makr@seges.dk

+45 2491 7315

Støttet af

Planteafgiftsfonden